

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอน โดยได้ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 ตัวแปรที่ทำการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 279 โรงเรียน มี โรงเรียนที่เปิดสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว จำนวน 147 โรงเรียน มีครูที่สอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวจำนวน 185 คน ซึ่งเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้

3.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 185 คน ซึ่งนำมาจาก ประชากรทั้งหมด

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบ สอบถามโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ซึ่งจะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 20 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ในแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 9 จะทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว โดยให้ได้ครบทั้ง 4 ขนาด ขนาดละ 1 โรงเรียน

2. ซึ่งในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มมานั้นจะทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากครูผู้สอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว มาโรงเรียนละ 1 คน แสดงได้ดังตารางที่ 1

3.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามประสบการณ์ในการสอน มี 2 กลุ่ม คือ

3.1.3.1 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-3 ปี

3.1.3.2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 3 ปีขึ้นไป

3.1.4 กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามขนาดของโรงเรียน มี 4 กลุ่ม คือ

3.1.4.1 ครูผู้สอนที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ

3.1.4.2 ครูผู้สอนที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

3.1.4.3 ครูผู้สอนที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลาง

3.1.4.4 ครูผู้สอนที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก

เนื่องจากตารางแสดงรายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูผู้สอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวในแต่ละจังหวัด จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในเขตการศึกษา 9 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้จัดแสดงไว้ในภาคผนวก (ตารางที่ ก.1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครูผู้สอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำแนกตามจังหวัดและขนาดของโรงเรียน

จังหวัด	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)
ขอนแก่น	ใหญ่พิเศษ	ขอนแก่นวิทยายน	1
	ใหญ่	ขามแก่นนคร	1
	กลาง	จตุรมิตรวิทยาคาร	1
	เล็ก	หนองตาไก้ศึกษา	1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครูผู้สอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำแนกตามจังหวัดและขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

จังหวัด	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)
เลย	ใหญ่	เชียงคาน	1
	กลาง	ภูเรือวิทยา	1
	เล็ก	ธาตุพิทยาคม	1
อุดรธานี	ใหญ่พิเศษ	อุดรนิษฐ์รักษนพิทยา	1
	ใหญ่	บ้านผือพิทยาสรรค์	1
	กลาง	นิคมสงเคราะห์วิทยา	1
	เล็ก	สามพาศพิทยาคาร	1
สกลนคร	ใหญ่	ร่มเกล้า	1
	กลาง	สกลราชวิทยานุกูล2	1
	เล็ก	คำยางพิทยาคม	1
หนองคาย	ใหญ่	พรเจริญวิทยา	1
	กลาง	นาสวรรค์พิทยาคม	1
	เล็ก	ท่าบ่อพิทยาคม	1
หนองบัวลำภู	ใหญ่	หนองบัวพิทยาคาร	1
	กลาง	หนองสวรรค์วิทยาคาร	1
	เล็ก	กุงแก้ววิทยาคาร	1
รวม			20

3.2 ตัวแปรในการวิจัย

3.2.1 สภาพการจัดการสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

3.2.2 ปัญหาการจัดการสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

3.2.3 ประสบการณ์ในการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ระหว่าง 1-3 ปี และมากกว่า 3 ปีขึ้นไป

3.2.4 ขนาดโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิดคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 แบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยแบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบบใช้ตัวเลข (Numerical Scales) ประมาณค่า 5 ระดับโดยกำหนดคะแนนดังนี้

มีการปฏิบัติมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

มีการปฏิบัติมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

มีการปฏิบัติปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

มีการปฏิบัติน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

มีการปฏิบัติน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์
ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน
ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัด
และประเมินผล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบบใช้ตัวเลข
(Numerical Scales) ประมาณค่า 5 ระดับโดยกำหนดคะแนนดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เป็นปัญหามาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

เป็นปัญหามากกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

เป็นปัญหาน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

เป็นปัญหาน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการสอน
วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการสอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์
ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน
ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัด
และประเมินผล

3.4 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่พัฒนามาจากแบบสอบถาม
ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน วิชาเศรษฐศาสตร์ ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย ของชินโรส สุภาสัย (2529) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

3. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบพิจารณา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 17 คน

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว ไปหาค่าประสิทธิภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพการจัดการสอนวิชา ส032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านหลักสูตร	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ	.4521
ด้านเนื้อหาวิชา	"	.7740
ด้านสื่อการสอน	"	.9087
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	"	.9421
ด้านการวัดและประเมินผล	"	.8088

แบบสอบถามสภาพการจัดการสอนวิชา ส032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .9625

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการจัดการสอนวิชา ส032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านหลักสูตร	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ	.8101
ด้านเนื้อหาวิชา	"	.8969
ด้านสื่อการสอน	"	.8584
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	"	.8594
ด้านการวัดและประเมินผล	"	.8744

แบบสอบถามปัญหาการจัดการสอนวิชา ส032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว
ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง
เท่ากับ .9525

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปยังสถานศึกษาที่ทำการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ คือระหว่างวันที่ 20 กรกฎาคมถึงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2541

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยใช้สถิติ
ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว
ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมา
แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการ
สอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต
การศึกษา 9 นำมาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำ
เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

นำค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) มาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปล
ความหมายเป็นช่วงระดับคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51-5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด / เป็นปัญหามากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก / เป็นปัญหามาก

2.51-3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติปานกลาง / เป็นปัญหাপานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย / เป็นปัญหาน้อย

1.00-1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด / เป็นปัญหาน้อยที่สุด

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวต่างกัน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอน วิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ Anova

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวซึ่งเป็นแบบปลายเปิด นำมารวบรวม และเรียงลำดับตามความถี่ของแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย แบ่งเป็น 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัวของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 นำมารวบรวม และเรียงลำดับตามความถี่ของแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน-ด้านการวัดและประเมินผล